

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ครั้งที่ ๑
“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”
The 1st National Conference on Research for Development,
Dissemination and Modern Technology Relaying to Society
Phanomwan College of Technology

16-17 กรกฎาคม 2559
ณ โรงแรมสีมารानी นครราชสีมา

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
กระทรวงอุตสาหกรรม
หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา
สมาคมนักวิจัย

กลุ่มวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

เรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ

ระดับชาติ ครั้งที่ 1

“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”

ณ โรงแรมสีมาธานี จ.นครราชสีมา

Phanomwan College of Technology

The 1st National Conference on Research for Development,

Dissemination and Modern Technology Relay to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์กำหนดให้มีการจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ “การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม” ประกอบด้วย

- งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์(Humanities, Social Sciences and Economics)
- งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)

ซึ่งกำหนดจัดขึ้น ในวันที่ 16-17 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 08.00 – 18.00 น. ณ โรงแรมสีมาธานี เพื่อให้การจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติดังกล่าว ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ ดังต่อไปนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- ศาสตราจารย์.ดร.นพ.ธัมมทัตต์ นรารัตน์วันชัย
- รองศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ อมตฉายา
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ชันติโกมล
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย
- ดร.ภก.กานต์ วงศ์สุภสวัสดิ์
- ดร.ยงยุทธ สวงนวม

- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

- ศาสตราจารย์.สุมาลี สังข์ศรี
- รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งโรจน์ พุ่มรีว
- รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตกรณ์ ประทุมวงษ์
- รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
- รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพชัย พสุนนท์
- รองศาสตราจารย์ ดร. ธัญปวีณ์ รัตน์พงศ์พร
- รองศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ วิไลนุช

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยหอการค้า

การประชุมวิชาการแสดงผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

8. รองศาสตราจารย์ ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล	ข้าราชการบำนาญ
9. รองศาสตราจารย์ บุศย์ วิสุทธิ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
10. รองศาสตราจารย์นัยดา สวัสดิพงษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
11.รองศาสตราจารย์ วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
12. รองศาสตราจารย์ ดิเรก ทองอร่าม	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีระวัฒน์ จันทิก	มหาวิทยาลัยศิลปากร
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพิศารีย์ ธนารักษ์	มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภากร ภิญโญฉัตรจินดา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิติมา พลับปลิง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยพงศ์ พลับปลิง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิณี บุญมีศรีสง่า	มหาวิทยาลัยศิลปากร
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพร หาญสันติ	มหาวิทยาลัยเกษตร
23. อาจารย์ ดร.วรัชพร อารยะพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
24. อาจารย์ ดร.ประไพพิมพ์ สุธีวินนันท	มหาวิทยาลัยศิลปากร
25. อาจารย์ ดร.ปิยพล ไพโรจิตร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
26. อาจารย์ ดร.จิตพนธ์ ชุมเกต	มหาวิทยาลัยศิลปากร
27. อาจารย์ ดร.สิริชัย ดีเลิศ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
28. อาจารย์ ดร.ปวีณ นราเมธกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
29. อาจารย์ ร้อยตรี ดร.บุญช่วย แจ้งเวชฉาย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
30. อาจารย์ ดร. กานต์ ศรีวิภาสภิต	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
31. อาจารย์ ดร.ปิยะ นาควัชระ	มหาวิทยาลัยบูรพา
32. อาจารย์ ดร.ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
33. อาจารย์ ดร.วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
34. อาจารย์ ดร. เพชรรัตน์ เจริมรอด	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
35. อาจารย์ ดร.พิสิษฐ์ มณีโชติ	มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
36. อาจารย์ ดร. จุไรรัตน์ ดวงจันทร์	วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า
37. อาจารย์ ดร.สมปอง รักษาธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
38. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
39. ดร.ณรงค์ ศรีเกรียงทอง	บริษัท โมเดิร์นคาสอินเตอร์เนชั่นแนลคอสเมติกส์ จำกัด
40. ดร.ธงชัย ทองมา	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
41. ดร.บุรณิน รัตนสมบัติ	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
42. ดร.กฤษฎา ไสภา	บริษัท อ่าพลฟู้ดส์ โพรเซสซิ่ง จำกัด
43. ดร.ภาณุพันธ์ โอบารกิจไพบูลย์	บริษัท เอชจีเอสที ประเทศไทย จำกัด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อุ่นเรือน	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ ลือมงคล	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
3. ดร.พิชัย สารภักดิ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
4. ดร.พีรพงษ์ ตั้งก้องเกียรติ	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาผลงานจากผู้นำเสนอขอความเพื่อนำเสนอแบบบรรยาย หรือ โปสเตอร์
2. ทำรายงานสรุปผลเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

สั่ง ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2559

(ดร.พิสิษฐ์ ศิริรักษ์)

อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

กระบวนการสื่อสารของกลุ่มทำประมงพื้นบ้านกลุ่ม เกษตรกรประมงปากน้ำปราณ

The communication process of Pak Nam Pran fishing groups

รังษิมา คำจีน* ธนพัฒน์ อินทวิ**

Rangsim Khamchin* Thanapat Intawee**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงกระบวนการสื่อสารภายในกลุ่มเกษตรกรประมงปากน้ำปราณ และศึกษาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการสื่อสารภายในกลุ่มเกษตรกรทำประมงปากน้ำปราณเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ดี มีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล ผู้ให้ข้อมูลหลักสามกลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ผู้นำของกลุ่มเกษตรกรประมงปากน้ำปราณและสมาชิกภายในกลุ่มเกษตรกรทำประมงปากน้ำปราณ ผลการศึกษาพบว่า 1) ในกระบวนการสื่อสาร บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารนั้นจะต้องมีการปรับระดับข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับระดับของผู้รับสาร โดยจะอาศัยการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบเผชิญหน้าเหมือนการพูดคุยกันแบบเพื่อนพ้อง และมีการสื่อสารภายในกลุ่มย่อย มีการประชุมขนาดเล็กเกิดขึ้น และในการสื่อสารทุกครั้งจะมีผลสะท้อนกลับจากผู้รับสารเสมอทั้งในด้านบวกและด้านลบ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารคือปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มเกษตรกรทำประมงที่เกิดจากความคิดเห็นและทัศนคติและแนวคิดที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละบุคคล มีการแก้ไขปัญหาทางการสื่อสารโดยจะเน้นความสำคัญของนโยบายและอธิบายเหตุผลผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง อีกทั้งยังมีการปรับปรุงข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง

คำสำคัญ : กลุ่มเกษตรกรทำประมง, กระบวนการถ่ายทอดความรู้, การสื่อสารระหว่างบุคคล

* นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากร

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

Abstract

This quantitative research purposed to study the communication process of Pak Nam Pran fishing groups. The study of obstacles and solutions to the problems in communication to lead the development of a better group. The data were collected by interviewing. The three main groups of information providers, government agencies that are involved, fishing group leader and the group members. The study found that 1) the process of knowledge transfer. People who act as messengers, it will need to be adjusted for the level of news information to achieve the appropriate for the level of the audience. It relies on interpersonal communication face to face, like talk as friends and brothers. And communication within the group, there is a small meeting. In communication, the feedback from the audience always in both positive and negative. 2) Problems and obstacles in the communication is the conflicts within the group. Caused by the opinions, attitudes and ideas are different of each individual. There is the way to solve the problems by focus on the importance of policy and explain about the reason. The data is updated to be consistent with the real situation.

Key word: Fishing groups, Process of transferring knowledge, Interpersonal communication

บทนำ

การสื่อสารเป็นความคิดของคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้บุคคลอื่นทราบความต้องการอะไรหรือต้องการสื่อสารอะไรสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์ได้รับสิ่งเหล่านั้น การสื่อสารช่วยให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจ ความเข้าใจกันและไว้วางใจกันซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการทำงานร่วมกันของกลุ่ม การสื่อสารมีการพัฒนาตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นกระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกของกลุ่มเป็นไปอย่างคล่องตัว เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เกิดความร่วมมือ และการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การทำงานของกลุ่มสามารถบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ (Roger, 1976)

วิธีในการสื่อสารจึงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบัน ซึ่งได้มีการสร้างเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือช่วยทำหน้าที่ในการสื่อสาร การสื่อสารที่ดีจะช่วย

สร้างความเข้าใจในความต้องการของกลุ่มและเป็นสิ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่ม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกลุ่มในทางบวก การบริหารการจัดการการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับกิจกรรมและการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม ทั้งนี้หากการสื่อสารภายในกลุ่มดีชัดเจน ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามตามนโยบายของกลุ่ม เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สมาชิกภายในกลุ่มเกิดความพึงพอใจ และเข้าใจนโยบายได้อย่างชัดเจน และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน (ยุพา สุภากุล, 2540)

กลุ่มเกษตรกรทำประมงปากน้ำปราด เป็นวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งโดยชาวประมงพื้นบ้านปากน้ำปราด โดยอาศัยการสื่อสาร ข้อมูล ข่าวสาร การวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในการดำเนินการและพัฒนา กลุ่ม ซึ่งได้มาจากการรวบรวมข้อมูลและการประสานงานทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกลุ่มเกษตรกรทำประมงปากน้ำปราด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการศึกษาถึงกระบวนการสื่อสารภายในกลุ่ม
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาทางการสื่อสารภายในกลุ่มเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ดี

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยในอดีตหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการสื่อสาร Theories of Communication

1. ทฤษฎีการสื่อสารของเดวิด เคเบอ์โล (David K. Berlo) ทฤษฎี SMCR (source, message, channel and receiver) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้ส่งสารนั้นจะส่งสารอย่างไร และผู้รับจะได้รับการแปลความหมาย และมีการโต้ตอบกับสารนั้นอย่างไร ประกอบด้วย ผู้ส่ง (source) เป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญเกี่ยวกับการสื่อสารโดยมีความสามารถในการ "เข้ารหัส" เนื้อหาข่าวสาร มีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับเพื่อผลในการสื่อสารมีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับของข้อมูลข่าวสารที่จะส่งและมีความสามารถในการปรับระดับของข้อมูลนั้น

ให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของผู้รับตลอดจนพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับผู้รับด้วย

ข้อมูลข่าวสาร (message) เกี่ยวข้องด้านเนื้อหา สัญลักษณ์ และวิธีการส่งข่าวสารช่องทางในการส่งหมายถึง การที่จะส่งข่าวสารโดยการให้ผู้รับได้รับข่าวสาร ข้อมูลโดยผ่านประสานสัมผัสทั้ง 5 หรือเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง

ผู้รับ (receiver) ต้องเป็นผู้มีทักษะความชำนาญเกี่ยวกับการสื่อสารโดยมีความสามารถใน "การถอดรหัส" สาร เป็นผู้ที่มีทัศนคติ ระดับความรู้และพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรม เช่นเดียวกันหรือคล้ายกันกับผู้ส่งจึงจะทำให้การสื่อสารนั้นได้ผล

2. ทฤษฎีการสื่อสารของ DeVito การสื่อสารแบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. การสื่อสารภายในบุคคล
การคิดหรือจินตนาการกับตัวเอง เป็นการคิดไตร่ตรองกับตัวเองก่อนที่จะมีการสื่อสาร
2. การสื่อสารระหว่างบุคคล

เป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า โดยการสัมภาษณ์ พูดคุยกับเพื่อน

3. การสื่อสารภายในกลุ่มย่อย

การสื่อสารที่มีบุคคลร่วมกันทำการสื่อสารเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันขนาดเล็ก ในห้องประชุมขนาดเล็ก การรวมกลุ่มตามงานสังคมหรือกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ

4. การสื่อสารสาธารณะ

การสื่อสารระหว่างคนจำนวนมากแต่สามารถนับจำนวนได้ เช่น การบรรยายในห้องเรียนขนาดใหญ่ การปราศรัย

5. การสื่อสารมวลชน

การสื่อสารกับคนจำนวนมากในหลายๆพื้นที่พร้อมกัน โดยใช้สื่อมวลชนเช่นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อกลางเหมาะสำหรับการส่งข่าวสารไปยังผู้คนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน (มลินี สมภพเจริญ., 2556: 13)

3. ทฤษฎีการสื่อสารของฮาโรลด์ ดี ลาสเวลล์ (1948) แบบจำลองการสื่อสาร

แบบจำลองการสื่อสารของลาสเวลล์ เป็นทฤษฎีการสื่อสารที่อธิบายกระบวนการสื่อสารเชิงพฤติกรรม เป็นการศึกษาปฏิกิริยา

ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เนื้อหาข่าวสาร ชนิดของสื่อและผลที่เกิดจากการกระทำการสื่อสารนั่นเอง

ลาสเวลล์มีความเชื่อว่า กระบวนการสื่อสารเป็นกระบวนการในเชิงโน้มน้าวใจ และถือว่า สารที่ส่งไปนั้นจะต้องมีผลเสมอไป คือ ปฏิกริยาย้อนกลับ ถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มเล็ก-กลุ่มใหญ่ เพราะปฏิกริยาสะท้อนกลับนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ได้ถึงผลของการสื่อสารในแต่ละครั้งว่า ผู้รับสารมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรต่อสารที่ได้รับนั้น และจะทำให้องค์ประกอบของการสื่อสารครบบริบูรณ์ขึ้น คือ มีการสื่อสารทั้งจากผู้ส่งสาร และผู้รับสารที่เรียกว่าหรือการสื่อสารสองทาง ซึ่งสามารถที่จะเขียนออกมาเป็นแบบจำลอง

ทฤษฎีความขัดแย้ง

1. ทฤษฎีความขัดแย้งของฟิลเลย์ได้กล่าวถึงกระบวนการของความขัดแย้งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ (Alan Filley, 1975)

1. สภาพการณ์ก่อนการเกิดความขัดแย้ง เป็นสภาพที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง เช่น อุปสรรคในการสื่อความหมาย เป็นต้น

2. ความขัดแย้งที่รับรู้ได้ เป็นการรับรู้ของฝ่ายต่าง ๆ ว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้น

3. ความขัดแย้งที่รู้สึกได้ เป็นความรู้สึกของฝ่ายต่าง ๆ ว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้น

4. พฤติกรรมที่ปรากฏชัดเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นเมื่อรู้สึกถึงความขัดแย้ง

5. การแก้ปัญหาหรือการระงับปัญหา เป็นการทำให้ความขัดแย้งสิ้นสุดลงหรือลดลง

6. ผลจากการแก้ปัญหา เป็นผลที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากการแก้ปัญหาความขัดแย้งแล้ว

2. ทฤษฎีความขัดแย้งของโทมัส เป็นกระบวนการ เมื่อความขัดแย้งตอนแรกสิ้นสุดลงก็จะเกิดความขัดแย้งต่อมาอีก โดยที่ขั้นสุดท้ายของตอนแรกจะไปกระตุ้นหรือเป็นสิ่งเร้าให้เกิดความขัดแย้ง ในตอนต่อไป ซึ่งในแต่ละตอนจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นตามลำดับ ดังนี้ (Thomas, 1976)

1. เกิด ความคับข้องใจ

2. เกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับความขัดแย้ง

3. แสดงพฤติกรรมออกมา

4. เกิดปฏิกิริยาของอีกฝ่ายหนึ่ง

5. ผลของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นตามมา

แนวคิดของการสื่อสาร

สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร กล่าวว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญสำหรับคนและสังคมในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น มีความหมายถึงการถ่ายโอนความหมายของผู้สื่อสารซึ่งมีหลายระดับปัจเจกชน การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มย่อย จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสื่อสารซึ่งมีทั้งเชิงเส้นที่เป็นขั้นตอนเดียว หลายขั้นตอนและไม่ใช่เชิงเส้น (2556)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิเชษฐ บุญมี ศึกษาถึง "การสื่อสารภายในองค์การ: กรณีศึกษาธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่" ผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีความเห็นว่าการสื่อสารภายในองค์การของธนาคาร สามารถทำให้เกิดสัมพันธภาพ เกิดความเข้าใจ เกิดการประสานงาน เกิดประสิทธิภาพ และเกิด

ประสิทธิผลในการทำงานสูง ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารภายในองค์กรได้แก่ ตำแหน่ง อายุงาน (พิเชษฐ บุญมี, 2544)

ระเบียบวิธีในการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการศึกษาด้วยการวิจัยแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลักสามกลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 2 คน ผู้นำของกลุ่มเกษตรกรประมงปากน้ำปราณจำนวน 1 คน และสมาชิกภายในกลุ่มเกษตรกรทำประมงปากน้ำปราณจำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือที่ช่วยให้เก็บข้อมูลได้ครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ เพื่อบันทึกเสียงถ่ายภาพ และการใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์

3. วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีการวิจัยเอกสาร เพื่อศึกษาทำความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลในประเด็นที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ โดยมีการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและจัดบันทึกข้อมูลรวมถึงการสังเกตเพื่อใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย

4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาและเลือกใช้วิธีสามเส้า และการตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ โดยตรวจตามวิธีสามเส้าดังนี้

1. ด้านข้อมูล

ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ด้านบุคคล สถานที่ และเวลา ถ้าเก็บข้อมูลในสถานที่และเวลาที่ต่างกัน ผู้ให้ข้อมูลยังจะให้ข้อมูลเดิมหรือไม่

2. ด้านวิธีการ

เก็บข้อมูลต่างวิธีกันเป็นจำนวน 3 วิธีที่ต่างกัน ยังคงได้ผลเหมือนเดิมหรือไม่ โดยผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์พูดคุย สังเกตพฤติกรรม และใช้เอกสาร

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบออกเป็น 3 กลุ่ม

ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 คือ เจ้าหน้าที่ของภาครัฐที่มีส่วน
เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพศชาย 2 คน

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้นำของกลุ่มเกษตรกรทำประมง
เพศชาย 1 คน

กลุ่มที่ 3 สมาชิกภายในกลุ่มเกษตรกรทำ
ประมง 10 คน เพศชาย 6 คน เพศหญิง 4 คน
ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่
ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงระดับปริญญาตรี

2. การสัมภาษณ์สภาพการสื่อสารของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ

พบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะติดต่อ
กระจายข่าวสารผ่านตัวแทนก็คือผู้นำของกลุ่ม
เกษตรกรทำประมง มีวิธีการสื่อสารแบบ
เผชิญหน้าโดยส่วนมาก บางครั้งจะมีการ
ติดต่อผ่านทางโทรศัพท์ จะพูดคุยประสานงาน
กันแบบญาติพี่น้องและใช้ภาษาที่ไม่เป็น
ทางการเพราะมีความสนิทสนมกันและอาศัย
อยู่ในชุมชนละแวกเดียวกัน แต่ถ้าเป็นการ
ติดต่อสื่อสารทางราชการที่สำคัญจะมีหนังสือ

ราชการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ในการ
ติดต่อสื่อสารแต่ละครั้งจะไม่มีปัญหาและ
อุปสรรคใด ๆ เนื่องจากมีเป้าหมายในการ
สื่อสารไปในทิศทางเดียวกัน รับฟังความ
คิดเห็นของกันและกัน และผู้นำกลุ่มเกษตรกร
มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีสามารถ
รับรู้และเข้าใจในสิ่งที่เจ้าหน้าที่ต้องการสื่อได้
ง่าย

3. การสัมภาษณ์สภาพการสื่อสารของ ผู้นำกลุ่มเกษตรกรทำประมง

พบว่าสำหรับการติดต่อสื่อสารกับ
เจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นเป็นไปในทิศทางที่ดีและ
ไม่มีปัญหาอุปสรรคใด ๆ ซึ่งได้รับข้อมูลที่
ตรงกันกับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐ สำหรับ
ในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกภายในกลุ่มนั้น
เป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า มีการปรับ
ระดับข้อมูลให้เหมาะสมกับสมาชิก พุดคุย
ประสานงานกันแบบพี่น้อง อาศัยการกระจาย
ข่าวสารแบบปากต่อปาก มีการสื่อสารผ่าน
โทรศัพท์เพียงเล็กน้อย เนื่องจากสมาชิก
ภายในกลุ่มอาศัยอยู่ในชุมชนระแวกเดียวกัน
ทำให้การกระจายข่าวสามารถทำได้ง่าย และ
มีการจัดการประชุมกันภายในกลุ่ม มีความ
ขัดแย้งเกิดขึ้นในบางครั้ง เนื่องจากสมาชิกมี

ความคิดเห็นที่ต่างกัน เกิดความเข้าใจผิดในสิ่ง
ที่ผู้นำจะสื่อสารออกไปและผู้นำได้รับข้อมูลที่ไม่
ตรงตามวัตถุประสงค์ซึ่งเกิดจากความแตกต่างด้าน
การศึกษาพื้นฐาน ในบางครั้งทำให้การประชุมภายใน
กลุ่มได้ผลสรุปที่ล่าช้าออกไปและยังต้องมีการนัด
ประชุมใหม่อีกรอบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ

4. การสัมภาษณ์สภาพการสื่อสารของสมาชิก
กลุ่มเกษตรกรทำประมงพบว่าการสื่อสารภายใน
กลุ่มเกษตรกรทำประมงนั้นได้รับข้อมูลที่ตรงกัน
กับการสัมภาษณ์ผู้นำของกลุ่มเกษตรกรทำประมง
มีวิธีการสื่อสารแบบเผชิญหน้า ประสานงานพูดคุยกัน
แบบพี่น้องอาศัยการกระจายข่าวสารแบบปากต่อปาก
มีความขัดแย้งเกิดขึ้นบ้างในบางครั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์งานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารการทำประมงพื้นบ้านของกลุ่ม
เกษตรกรทำประมงปากน้ำปราณ ทั้งนี้พบว่า กลุ่ม
ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามกลุ่มนั้น ใช้การสื่อสารแบบ
เผชิญหน้า และภาษาพื้นบ้านที่ไม่เป็นทางการ การ
พูดคุยกันแบบเพื่อนพี่น้อง ในการสื่อสารของเจ้าหน้าที่
ภาครัฐกับ

ผู้นำนั้นเป็นไปด้วยความราบเรียบ ไม่เกิดอุปสรรค
และปัญหาใด ๆ แต่การสื่อสารระหว่างผู้นำกลุ่ม
เกษตรกรกับสมาชิกกลุ่มนั้น ผู้นำจะทำการปรับระดับ
ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับระดับของ
ผู้รับสารหรือสมาชิกภายในกลุ่ม และมีการสื่อสารภายใน
กลุ่มย่อย มีการประชุมขนาดเล็กเกิดขึ้น และในการ
สื่อสารทุกครั้งจะมีผลสะท้อนกลับจากผู้รับสาร
เสมอทั้งในด้านบวกและด้านลบ เช่นด้านบวก สมาชิก
มีความคิดเห็นที่ตรงกับผู้นำ จะมีการใช้คำพูดและ
การทำทางที่แสดงออกว่าเห็นด้วย และด้านลบ เมื่อ
สมาชิกมีความคิดที่ไม่เห็นด้วยจะมีปฏิกิริยาสะท้อน
กลับโดยแสดงออกโดยใช้คำพูดและการทำทางที่
แสดงออกถึงความไม่พอใจหรือทำทางที่นิ่งเฉย ซึ่ง
ผู้นำจะรับรู้ได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งปฏิกิริยาในด้านลบ
นั้นเป็นความขัดแย้งภายในกลุ่มเกษตรกรประมงปากน้ำ
ปราณ ที่เกิดแนวคิดที่ต่างกันจึงทำให้เกิดความขัดแย้ง
แต่ผลของความขัดแย้งนี้จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยน
ข้อมูลข่าวสารที่ดีขึ้นและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยกระบวนการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์นี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาและทำวิจัยกระบวนการสื่อสารในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการศึกษาวิจัย โดยเพิ่มขนาดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มเกษตรกรทำประมงในจังหวัดอื่น ๆ
2. ควรทำการศึกษาวิจัยตัวแปรด้านอื่น ที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารเพิ่มเติม เนื่องจากยังมีปัจจัยอีกหลายด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของการสื่อสาร
3. ควรมีการศึกษาในลักษณะเปรียบเทียบของกลุ่มเกษตรกรทำประมงอื่น ๆ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการสื่อสารของแต่ละกลุ่ม

บรรณานุกรม

กาญจนา แก้วเทพ. (2553). สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.

เกศินี จุฑาวิจิตร. (2542). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏนครปฐม

พรนพ พุกกะพันธ์. (2542). การบริหารความขัดแย้ง. กรุงเทพมหานคร: ว.เพ็ชรสกุลมลินี สมภพเจริญ. (2556). ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล. นนทบุรี : บริษัท สองขาครีเอชั่น จำกัด.

ระวีวรรณ ประกอบผล. (2540). "องค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร" ใน เอกสารการสอน ชุดวิชาหลักและ ทฤษฎี การสื่อสาร. (หน้า 134 - 140). พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมธิราช.

วรรษัย วุฒิสารกุล. (2553). การบริหารความขัดแย้งในองค์กร. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โอบัส แก้วจำปา. (2547). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.